

Sanja M. Maričić Mesarović
Univerzitet u Novom Sadu
Filozofski fakultet, Odsek za italijanske
i iberoameričke studije
sanja.maricic.mesarovic@ff.uns.ac.rs

Originalni naučni rad
UDC: 616.98COVID19:378(497.113 Novi Sad)
UDC: 004.738.5MOODLE
DOI: 10.19090/MV.2023.14.125-146

Jelena M. Borljin
Univerzitet u Novom Sadu
Filozofski fakultet, Odsek za italijanske i
iberoameričke studije
jelena.borljin@ff.uns.ac.rs

ASINHRONO UČENJE STRANOG JEZIKA: PRIKAZ UNIVERZITETSKOG MODELA

APSTRAKT: Usled pojave pandemije virusne bolesti korona (COVID-19) obrazovni sistem u Srbiji je u kratkom vremenskom roku morao u potpunosti da pređe na onlajn nastavu. Ovaj rad predstavlja prikaz učenja stranog jezika na daljinu na univerzitetskom nivou. Reč je o nastavi španskog kao izbornog jezika (nivo A1) na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu (FFUNS) u asinhronom onlajn obliku tokom akademske 2019/2020. i 2020/2021. godine putem platforme Mudl. Isprobani su različiti tipovi vežbi koji imaju za cilj usvajanje i uvežbavanje jezičkih veština putem pomenute platforme. Cilj ovog rada je da prikaže uspešnost asinhronog oblika u učenju stranog jezika, kao i njegove nedostatke, te da pokaže mogućnosti koje Mudl platforma može ponuditi u ove svrhe. U rad su uključeni i rezultati anketa koje su sprovedene na kraju obe akademske godine, a koje su imale za cilj da ispituju stavove studenata o nastavi izvedenoj na ovoj način.

Ključne reči: učenje stranog jezika na daljinu, onlajn usvajanje jezičkih veština, platforma Mudl, španski jezik.

ASYNCHRONOUS FOREIGN LANGUAGE LEARNING: RESENTATION OF A UNIVERSITY MODEL

ABSTRACT: With the pandemic caused by the coronavirus disease (COVID-19), the educational system in Serbia in a short period of time had to transition to online teaching. This paper presents a model of Remote Foreign Language Learning at the university level, that is, Teaching Spanish as an optional language (level A1) at the Faculty of Philosophy of the University of Novi Sad (FFUNS) in an asynchronous online form during the academic years of 2019/2020 and 2020/2021 by using the platform Moodle. Different types of activities employed for the purpose of practicing all language skills have been tested on the mentioned platform. The aim of this paper is to show the success of the asynchronous form used in Foreign Language Learning as well as its limitations, and to show the possibilities that the platform Moodle can offer for these purposes. The paper also includes the results of

a survey conducted at the end of both academic years with the intention of considering students' attitudes about completing the Foreign Language Learning course in the aforementioned manner.

Key words: remote foreign language learning, online acquisition of language skills, Moodle platform, the Spanish language.

1. UVOD

Zbog pojave pandemije marta 2020. godine, koja je prouzrokovana virusom korona (COVID-19), obrazovni sistem u svetu bio je primoran da preko noći unese mnoštvo promena u način organizovanja nastave. U Srbiji je to podrazumevalo potpuni prelazak na onlajn nastavu u toku letnjeg semestra 2019/2020. godine. Vlada Republike Srbije je 15. marta 2020. godine, usled nepovoljne epidemiološke situacije, uvela vanredno stanje i donela odluku o obustavljanju izvođenja nastave na svim visokoškolskim ustanovama, u srednjim i osnovnim školama i ustanovama za predškolsko vaspitanje i obrazovanje (*Službeni glasnik RS*, broj 30/2020 od 15. 3. 2020. godine) (Stojanović 2020: 124). Univerziteti pokreću nastavu na daljinu koristeći informaciono-komunikacione tehnologije (IKT). Na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu je u tom trenutku već bila aktivna upotreba platforme Mudl (eng. *Moodle*)¹ a od novih alata počinju da se koriste Zum (eng. *Zoom*), Gugl mit (eng. *Google Meet*), Gugl učionica (eng. *Google Classroom*) i sl. Ovaj rad predstavlja prikaz načina na koji je organizovana nastava španskog jezika (nivo A1) na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu (FFUNS) u asinhronom onlajn obliku tokom dve akademske godine (2019/2020. i 2020/2021) putem platforme Mudl. Autorke su isprobale različite tipove vežbi i aktivnosti u cilju usvajanja i uvežbavanja svih jezičkih veština putem pomenute platforme. Cilj rada je da se prikažu uspešnost asinhronog oblika u procesu učenja stranog jezika (i njegovi nedostaci), kao i da se prikažu mogućnosti koje Mudl platforma može da ponudi u ove svrhe. U drugom delu rada prikazani su rezultati ankete sprovedene na kraju obe akademske godine, a koje su imale za cilj da ispitaju stavove studenata o nastavi izvedenoj na ovaj način. Učesnici ankete bili su studenti prve godine na predmetu španskog jezika kao izbornog na FFUNS.

---

¹ (<http://www.moodle.com>).

2. ELEKTRONSKO UČENJE – PLATFORMA MUDL

Elektronsko učenje obogaćuje proces svake vrste učenja, pa tako i učenja stranog jezika. Stoga se u nastavi već duži vremenski period, tačnije od 70-ih godina XX veka, upotrebljavaju informaciono-komunikacione tehnologije (IKT). Alati koji se koriste za e-učenje nazivaju se sistemi za upravljanje učenjem (eng. *Learning Management System* – LMS). Zahvaljujući prednostima njihove upotrebe, prostorna udaljenost ne predstavlja poteškoću, što je bilo ključno u vreme organizovanja nastave u novonastaloj situaciji tokom prvog talasa pandemije, ali i kasnije, u toku sprovođenja epidemioloških mera. Elektronsko učenje može biti *onlajn* (eng. *online*) kada podrazumeva upotrebu obrazovnog softvera, CD-ROMA i slično i *oflajn* (eng. *offline*) kada podrazumeva upotrebu platforme, veb-alata ili imejla (Ljubojević 2016: 19).

Mudle (eng. *Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment* – Moodle) predstavlja platformu-okruženje za učenje na daljinu, koja je osmišljena tako da studentima obogati iskustvo i znanje, omogućavajući im pristup materijalima za učenje, kursevima, aktivnostima, polaganju ispita, testova u potpunosti putem interneta. Platforma je takođe dizajnirana da pruži predavačima, administratorima i studentima siguran i integrisan sistem za kreiranje personalizovanog okruženja za učenje (Lalić et al. 2017: 2). Reč je o besplatnom softverskom paketu koji je dizajniran kao pomoć nastavnicima u kreiranju onlajn kurseva sa mogućnostima dinamične interakcije. Za korišćenje ove platforme od softverske opreme potreban je samo pretraživač (Gojkov Rajić, Šafranjan 2019: 136).

Imajući na umu da digitalizacija nastavnih procesa predstavlja jednu od vodećih preporuka EU dokumenata koji se odnose na politiku obrazovanja (Prodanović, Gavranović 2021: 215), nastavno osoblje na FFUNS uvodi upotrebu savremenih tehnologija u nastavu. Kao besplatan *open sors* (eng. *open source*) softver, platforma Mudl se koristi kao dodatni alat na predmetima iz španskog jezika od školske 2012/2013. godine, prvenstveno za postavljanje dodatnog nastavnog materijala, predavanje domaćih zadataka i postavljanje raznih obaveštenja. Studenti su stekli naviku da proveravaju obaveštenja na platformi, kao i za svaku drugu društvenu mrežu na kojoj imaju otvoren profil.

Platforma Mudl je nastala 2003. godine kao doktorska disertacija Martina Dugiamasa (Martin Dougiamas²), a zasniva se na pedagoškim principima i koristi

---

² <https://dougiamas.com/>

se za učenje na daljinu (eng. *remote/distance learning*)³, kombinovano učenje (eng. *blended learning*)⁴, obrnuto učenje (eng. *flipped learning*)⁵, kao i druge pristupe elektronskom učenju (Gojkov Rajić, Šafranjan 2019: 137). Među prednostima onlajn učenja u odnosu na tradicionalnu nastavu, prevashodno se ističe fleksibilnost po pitanju vremena i prostorne udaljenosti, jer student određuje kada i gde će učiti.

Mudl nudi najfleksibilniji skup alata koji podržava kombinovano učenje i 100% onlajn kurseve (Lalić et al. 2017: 2). Ova platforma je namenjena prvenstveno obrazovnim institucijama, a neke od glavnih karakteristika koje se odnose na učenje i podučavanje jezika su (Gojkov Rajić, Šafranjan 2019: 138):

- ✓ Mudl predstavlja moćan LMS alat, a administratori mogu u potpunosti da kontrolišu njegove funkcije;
- ✓ Aktivnosti studenata čuvaju se u dnevnicima tako da nastavnici mogu proveriti koje aktivnosti su studenti uradili a koje nisu;
- ✓ Nastavnici mogu u potpunosti da kontrolišu izradu i rok predaje radova, da postavljaju vremenske okvire za izradu zadataka, testova, učešće na forumu i slično;
- ✓ Platforma Mudl omogućava različite strategije ocenjivanja i nudi mnoštvo tipova odgovora (Brandl 2005: 18), kviz, biranje odgovora iz padajućeg menija, prevlačenje reči, povezivanje, popunjavanje praznih kućica, obeležavanje odgovora, itd.

2.1. Asinhrono učenje jezika

Postoji nekoliko vrsta podele onlajn nastave, te se prema vremenu održavanja deli na sinhronu i asinhronu. Kod asinhronog onlajn učenja, studentu je data mogućnost da uči svojim ritmom, onda kada odredi vreme za to, što može biti problem ukoliko nije dobro organizovan i dovoljno motivisan da radi redovno. Platforma Mudl ima opciju ograničavanja rokova za izradu aktivnosti i postavljanje

---

³ Prenošenje znanja učenicima koji nisu fizički prisutni u učionici. Proces koji omogućuje pristup učenju kada su izvor informacija i učenik odvojeni u prostoru, vremenu ili oboje (Honeyman & Miller 1993).

⁴ Mešovito učenje se definiše kao kombinacija tehnologije i nastave u učionici, gde se deo obuke i ocenjivanja sprovodi na mreži kako bi se poboljšali ishodi učenja i/ili smanjili troškovi (Banados, 2006: 534 u Whittaker 2013: 12 prema Ljubojević 2016: 19).

⁵ Učenje u obrnutom smeru predstavlja didaktičku inovaciju. Uči se kod kuće da bi se znanje produbljivalo u učionici. Time se razvija autonomija u učenju.

domaćih zadataka i ostalih predispitnih aktivnosti koje nose bodove, te se podešavanjem strogih rokova studenti mogu motivisati na redovan rad.

Mudl je alat koji se prvenstveno koristi za asinhronu nastavu, ali postoji mogućnost besplatnog nadograđivanja opcije *Big Blue Button*, koja se koristi za sinhronu nastavu poput aplikacije *Zum* i njoj sličnih. To znači da predavanje može biti snimljeno kako bi bilo dostupno studentima za naknadno slušanje (čak i više puta). U toku samog predavanja ekran može biti podeljen i studenti imaju mogućnost da obeležavaju odgovore, podvlače, povezuju na samom ekranu. Mogu se gledati video-snimci i slušati audio-zapisi. Presentacije u PPT formatu (eng. *PowerPoint*) ili dokumenti u PDF-u ili vordu (eng. *Microsoft Word*) mogu biti postavljeni, a student ih može direktno sačuvati na svom kompjuteru. Student može da postavi pitanje podizanjem virtuelne ruke ili pisanjem u ćaskaonici. Postoji opcija pomoću koje kompjuter umesto nastavnika nasumično proziva studenta da odgovori na postavljeno pitanje. Vođenje evidencija studenata je takođe olakšano. U toku predavanja nastavnik i studenti mogu da ispisuju beleške, a postoji mogućnost da beleške sa predavanja budu sačuvane kod svakog učesnika u kompjuteru.

Kada je reč o nastavnicima, Mudl nudi značajnu uštedu vremena. Premda je potrebno uložiti mnogo znanja, vremena i strpljenja u kreiranje kursa, podešavanje svih parametara, postavljanje materijala, pravljenje raznih vrsta aktivnosti, jednom kada je kurs kreiran, on se može koristiti, tj. reciklirati svake naredne godine (uz potrebna ažuriranja sadržaja u skladu sa potrebama nastave).

Značajan podatak je da je Mudl dizajniran tako da ima već generisane poruke i upozorenja pri korišćenju: „Da li ste sigurni da želite da zatvorite ovaj prozor?“ „Odgovori će biti izbrisani ukoliko ih ne sačuvate“ i slično što olakšava studentima upotrebu platforme. Imajući na umu da dobijaju sva upozorenja u datom trenutku, moguće je predupređiti eventualne izgovore studenata za neuraden zadatak ili aktivnost na vreme.

Premda Rasel (Russell 2001) smatra da ne postoji razlika u ishodima učenja između učenja na daljinu i tradicionalnog učenja jezika, ovde ćemo navesti pozitivne strane asinhrono nastave:

- ✓ Asinhrona komunikacija povećava sposobnost studenata da obrade informaciju;
- ✓ Vremenska i prostorna nezavisnost, samostalno određivanje tempa učenja;
- ✓ Ponovno korišćenje materijala koji su uvek dostupni (Holiver, Kurbatova & Bondar 2020: 3), što umnogome olakšava posao nastavniku, a i studentu koji je propustio deo gradiva iz bilo kog razloga.

✓ Samostalno učenje (eng. *learner autonomy*) pospešuje kvalitet učenja stranog jezika, priprema pojedince za celoživotno učenje i omogućava studentima da najbolje iskoriste mogućnosti za učenje u učionici i van nje (Gulbinskienė, Masoodi & Šliogerienė 2017: 182).

Uočeno je i nekoliko negativnih strana asinhrona nastave:

- ✓ Nedostatak fizičkog kontakta, izostaje neverbalna komunikacija koja je važna u učenju stranog jezika;
- ✓ Osećaj izolovanosti (Haythornthwaite & Kazmer 2008);
- ✓ Tehničke poteškoće, nerazumljive instrukcije i samostalno učenje (Holiver, Kurbatova & Bondar 2020: 5).

Kako smo ranije u radu pomenule, motivacija je od velike važnosti da bi ishod nastave bio uspešan, te u nastavku navodimo motivišuće i demotivišuće faktore upotrebe platforme Mudl u nastavi stranih jezika (Aikina & Bolsunovskaya 2020: 241–242):

1. Motivacija:

- ✓ studentsko angažovanje;
- ✓ korišćenje računara i mobilnih uređaja;
- ✓ dobijanje individualne povratne informacije od nastavnika;
- ✓ organizovan materijal za učenje koji je dostupan onlajn.

2. Demotivacija:

- ✓ tehnički problemi;
- ✓ strogi rokovi;
- ✓ nerazumevanje instrukcija;
- ✓ netačno automatsko ocenjivanje.

Studenti nailaze na razne tehničke probleme poput slabe internet veze. Često zaboravljaju ili ne vode računa o postavljenim rokovima za izradu zadatka ili aktivnosti. Nastavnik je u obavezi da pregleda svaku aktivnost naknadno da bi se uverio da je automatsko ocenjivanje prošlo bez grešaka i da student nije oštećen, jer Mudl ocenjuje prema prethodno postavljenom šablonu od strane nastavnika. Može se desiti da nastavnika iznenade neki studentski odgovori koji su tačni (npr. pri vežbanju boja, na pitanje *Koje je boje nebo?* Studenti, osim plave, navode i sivu boju). Ukoliko nastavnik nije prethodno uvrstio ovaj odgovor (siva boja) u tačne odgovore, Mudl ih neće prepoznati kao tačne.

3. UPOTREBA PLATFORME MUDL NA FFUNS U OKVIRU PREDMETA ŠPANSKI KAO IZBORNI JEZIK

U nastavi španskog kao izbornog jezika za nivo A1 koristi se udžbenik *Aula Internacional 1, nueva edición* (2015) izdavačke kuće Difusión iz Barcelone (Španija). Svake školske godine organizuje se nastava za četiri grupe sa po 35 studenata koji uče španski jezik na nivou A1.1 (zimski semestar) i A1.2 (letnji semestar). Nastava je u toku letnjeg semestra 2019/2020. godine zbog pandemije virusa korona izvođena isključivo onlajn. Nastava španskog kao jezika po izboru organizovana je asinhrono u potpunosti preko platforme Mudl, koja je od početka školske godine bila u upotrebi za dodatne aktivnosti, te je i studentima i nastavnicima donekle bila poznata nova virtuelna stvarnost u kojoj će se odvijati nastava. Mudl platforma je korišćena za asinhrono učenje kroz interaktivne sadržaje koje su nastavnici kreirali i postavljali na platformu. U pitanju su bile individualne i grupne aktivnosti, vežbe i zadaci koji su u potpunosti pratili lekcije iz udžbenika *Aula Interncional 1*, kao i tok nastave koji je bio predviđen za nastavu uživo.

Dakle, nove nastavne jedinice predstavljene su kroz asinhronu nastavu, nastavnici su imali uvid u rad svakog studenta i slali su im povratne informacije direktno preko platforme; organizovali su predispitne obaveze kroz različite aktivnosti i ocenjivali ih direktno na Mudlu. Sve navedeno je umnogome olakšalo saradnju i komunikaciju između više predavača na istom predmetu (Blatešić, Borljin 2021: 29). Nastava preko Mudla u letnjem semestru 2019/2020. godine razlikuje se u odnosu na kurseve prethodnih akademskih godina, kada je ova platforma bila korišćena samo kao dopuna tradicionalnoj sinhronoj nastavi. Tada potencijal Mudla nije bio korišćen u potpunosti, jer za to nije bilo potrebe. Nove mogućnosti su se otvorile tek tokom prvog talasa pandemije.

Iako su aktivnosti na platformi Mudl vezane uglavnom za asinhroni vid e-nastave, studentima je sistemski omogućeno da dobiju povratne informacije o tačnosti svojih odgovora u relativno kratkom vremenskom periodu – odmah nakon završetka aktivnosti ili u unapred postavljenom vremenskom okviru. Na taj način je obezbeđeno kontinuirano podsticanje i praćenje rada studenata. Pokazalo se da veliki broj alatki koje platforma Mudl nudi zadovoljava potrebe nastave stranih jezika (Blatešić, Borljin 2021: 29).

Nastava u školskoj 2020/2021. godini organizovana je u kombinovanom modelu. Studenti su jednom nedeljno imali nastavu u sinhronom obliku – u zgradi Fakulteta ili putem Zuma ili *Big Blue Button*-a, dakle u realnom vremenu, dok je

drugi čas u toku nedelje organizovan asinhrono preko platforme Mudl. Pokazalo se da je kombinovana nastava sa dolascima na Fakultet poželjniji oblik nastave, ne toliko zbog ishoda učenja već zbog socijalizacije studenata. Posebno zato što su u pitanju bili brucoši koji su tek započeli studije i kojima je interakcija od ključne važnosti. Studenti i nastavnik su se sastajali jednom nedeljno i na taj način jačali međusobne veze i interakciju.

Ovde treba napomenuti da su ispiti od početka novonastale situacije organizovani isključivo uživo u zgradi Fakulteta, uz poštovanje epidemioloških mera, budući da Zakon o visokom obrazovanju ne dozvoljava polaganje ispita van zgrade Fakulteta. Ukoliko bi ovo bilo dozvoljeno, platforma Mudl ima i nudi razne mogućnosti za onlajn testiranje. Ove mogućnosti su bile isprobane za dodatne predispitne aktivnosti.

Što se tiče jezičkih veština i njihovog uvežbavanja i razvijanja putem platforme, u nastavku su prikazane mogućnosti za rad koje nudi Mudl.

Veštinu razumevanja pročitano g teksta (šp. *comprensión lectora*) moguće je uvežbavati na sledeći način: tako što ćemo postaviti sliku ili tekst. U našem slučaju je to tekst iz udžbenika *Aula Internacional I* ili sa platforme *Campus Difusión*, gde postoji dodatni materijal koji prati udžbenik, a njegovo korišćenje je besplatno. Na ovaj način smo postigli da naše aktivnosti u asinhronom učenju budu identične onima iz udžbenika koji koristimo u nastavi u realnom vremenu. Studenti nisu osetili veliku razliku, jer im je vizuelno bio predstavljen njihov udžbenik samo na ekranu. Dakle, kada nastavnik postavi sliku ili tekst, postoji nekoliko opcija za rad na razumevanju pročitano g teksta: pitanja sa odgovorom Verdadero (tačno) / Falso (netačno) (V/F), dopisivanje odgovora u vezi sa pročitanim tekstom, povezivanje teksta sa leve i desne strane. Kada je u pitanju prevlačenje teksta, studenti dobijaju upozorenje da na telefonu može doći do poteškoća sa ovom aktivnošću, te im se savetuje rad na računaru. Nastavnik unapred postavlja rešenja i objašnjenja zašto je neki odgovor netačan, ukoliko predvidi moguće netačne odgovore ili direktno kod pitanja sa odgovorom Verdadero / Falso V/F, tako da student odmah dobija povratnu informaciju i broj osvojenih bodova. Kod dopisivanja odgovora, nastavnik mora da ga pročita i ručno unese ocenu.

Veština usmenog razumevanja (šp. *comprensión auditiva*) uvežbava se i razvija tako što nastavnik postavlja audio-snimak sa platforme *Campus Difusión*. Vrste aktivnosti su iste kao i kod razumevanja pročitano g teksta: pitanja sa odgovorom Verdadero / Falso, povezivanje teksta ili dopisivanje punog odgovora i slično.

Veštinu pismenog izražavanja (šp. *expresión escrita*) moguće je razvijati u vidu domaćeg zadatka na zadatu temu. Zadatak se može pisati direktno na platformi ili postaviti dokument na platformu. Nastavnik može oceniti zadatak direktno na platformi ili sačuvati dokument na svom kompjuteru, pa ga nakon ocenjivanja ponovo postaviti na Mudl. Za ocenjivanje na platformi, nastavnik raspolaže raznim opcijama – podvlačenje, precrtavanje, bojenje teksta raznim bojama, unošenje komentara i slično. Kada nastavnik upiše ocenu ili bodove na platformu, student dobija obaveštenje na imejl da je zadatak koji je predao pregledan i ocenjen. Direktno iz imejla ulazi u dati zadatak gde dobija individualnu povratnu informaciju.

Za uvežbavanje veštine usmenog izražavanja (šp. *expresión oral*) Mudl nudi najmanje opcija. Može se koristiti opcija *Big Blue Button*-a u realnom vremenu, gde je moguća interakcija. Postoji takođe i opcija da studenti snime i postave glasovni zapis koji će nastavnik poslušati i poslati mu korektivnu povratnu informaciju, a ocenu upisati u dnevnik aktivnosti. Najnovija verzija platforme Mudl ima opciju za snimanje i postavljanje linka koji vodi do audio-snimka direktno na platformu. S obzirom na to da ta verzija još uvek nije dostupna nastavnicima i studentima FFUNS, studenti su koristili sajt *Voocaroo*⁶ i postavljali na Mudl link sa svojim audio-zapisima.

Dakle, osmišljavanje i postavljanje svake aktivnosti podrazumeva veliki posao za nastavnika koji treba da uloži mnogo znanja, kreativnosti i strpljenja. Priprema za nastavu svakako iziskuje više vremena nego pri tradicionalnom načinu izvođenja nastave, ali sav materijal ostaje dostupan za rad sa narednim generacijama studenata.

Moguće je uvoditi i elemente kulture pomoću fotografija i na taj način razvijati interkulturalnu kompetenciju studenata. Nastavnik postavi fotografiju nekog hispankog jela, na primer paelje (šp. *paella*), uz pitanje zatvorenog tipa (Sí/No). Takođe, studenti mogu sami da istražuju i da upisuju odgovor, čime se podstiče autonomija u učenju i samostalno istraživanje. Navedeno zapravo i jeste jedan od zahteva asinhrone nastave. Na isti način je moguće razvijati leksičku kompetenciju. Gramatička kompetencija se uvežbava na nivou A1, najviše uz vežbe sa padajućim menijem i biranjem tačnog odgovora ili upisivanjem odgovora u praznu kućicu.

Na kraju, važno je napomenuti da studenti imaju mogućnost da ponovo rade one aktivnosti koje ne nose bodove, koliko god puta je potrebno da bi savladali gradivo.

---

⁶ <https://vooaroo.com/>

4. ANKETA: STAVOVI STUDENATA PREMA ONLAJN NASTAVI NA PREDMETU ŠPANSKI JEZIK KAO IZBORNI (NIVO A1)

Da bi se ispitili stavovi studenata prve godine studija na FFUNS prema načinu organizovanja nastave na predmetu Španski jezik kao izborni (nivo A1) u toku vanrednog stanja i tokom trajanja epidemioloških mera, sastavljena je anketa na platformi Gugl upitnika (eng. *Google Forms*), koju su studenti popunili nakon završetka nastave. Istraživanje obuhvata uzorak od ukupno N=97 ispitanika, od kojih je N=44 pohađalo isključivo asinhronu nastavu školske 2019/2020. godine u letnjem semestru. Uzorak ispitanika od N=53 školske 2020/2021. godine pohađao je nastavu kombinovanog modaliteta. Opšta pretpostavka je da su studenti zadovoljni načinom organizovanja nastave i upotrebom platforme Mudl, ali da im je prihvatljiviji kombinovani tip nastave.

4.1. Rezultati ankete

U našem istraživanju korišćen je instrument za prikupljanje informacija u obliku skalarnog upitnika koji se sastoji od 16 pitanja, a koje su ispitanici ocenjivali odgovorima prema Likertovoj skali od pet podeoka gde odgovor 1 označava stav „Uopšte se ne slažem”, odgovor 2 označava stav „Ne slažem se”, odgovor 3 označava stav „Donekle se slažem”, odgovor 4 označava stav „Slažem se”, dok odgovor 5 označava stav „Potpuno se slažem”⁷. Takođe je bilo pitanja (pitanje br. 2 i pitanje br. 3) gde je opcija bio odgovor Tačno/Netačno; Analiza podataka je rađena deskriptivnom statistikom i dat je grafički prikaz.

Na prvo pitanje (v. Grafikon 1) *Ocenite koliko ste zadovoljni usvojenim znanjem tokom nastave* 36,4% ispitanika je dalo ocenu 4, dok je 34,1% dalo ocenu 5. Dakle, 70,5% ispitanika iz školske 2019/2020.

Grafikon 1. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

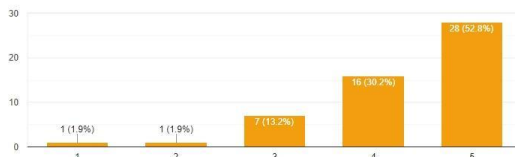
⁷ Prema ovoj analogiji, u nekim pitanjima su korišćeni sledeći odgovori za vrednost 1: „Uopšte nisam zadovoljan/na”, „Uopšte nisam uživao/la”, „Uopšte mi se ne dopada”, „Vrlo nekvalitetan”, odnosno odgovori za vrednost 5: „Veoma sam zadovoljan/na”, „Veoma sam uživao/la”, „Veoma mi se dopada”, „Veoma kvalitetan”.

godine je zadovoljno usvojenim znanjem.

Kada je reč o narednoj generaciji (v. Grafikon 2), 52,8% je dalo ocenu 4, dok je 30,2% dalo ocenu 5. Dakle, 83% ispitanika iz školske 2020/2021. godine je zadovoljno usvojenim znanjem.

Ocenite koliko ste zadovoljni usvojenim znanjem tokom nastave.

53 responses

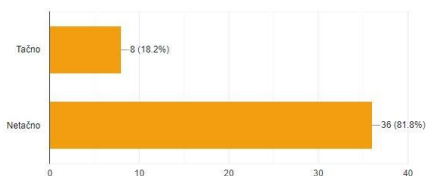

Grafikon 2. Anketa rađena 2020/2021. šk. g.

Sa konstatacijom *Nastava je bila previše zahtevna*, 81,1% učesnika ankete se školske 2019/2020, godine nije složilo, dok je naredne školske godine isto mišljenje iskazalo 60,4% ispitanika. To se može i videti na Grafikonima 3. i 4. Iako većina studenata iz obe školske godine smatra da nastava nije bila previše zahtevna, uočava se da je taj trend opao u narednoj generaciji.

Nastava je bila previše zahtevna.

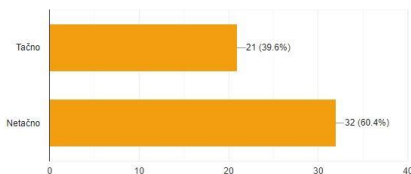
44 responses

Grafikon 3. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

Nastava je bila previše zahtevna.

53 responses

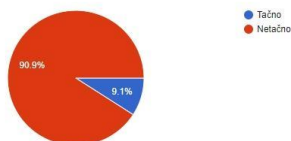

Grafikon 4. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

Kada je reč o rokovima za ispunjavanje obaveza, većina studenata obe generacije (90,9% 2019/2020. i 88,7% naredne godine) su složni u konstataciji da rokovi nisu bili prekratki (v. Grafikone 5. i 6).

Rokovi za ispunjavanje obaveza su bili prekratki.

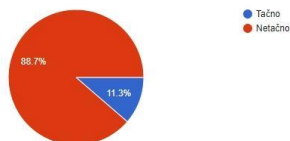
44 responses

Grafikon 5. Anketa rađena 2019/2020. šk. g.

Rokovi za ispunjavanje obaveza su bili prekratki.

53 responses

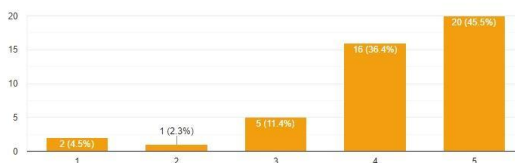

Grafikon 6. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

Na molbu *Ocenite kvalitet primera prezentovanih u nastavi* 36,4% je dalo ocenu 4, dok je 45,5% dalo ocenu 5. Dakle, 81,9% ispitanika iz školske 2019/2020. godine je zadovoljno primerima koji su imali svrhu uvođenja novog gradiva. Studenti naredne školske godine su vrlo slično odgovorili: njih 26,4% je dalo ocenu 4, dok je 64,2% dalo ocenu 5. Ukupno 90,6% ispitanika iz školske 2020/2021. godine je veoma zadovoljno primerima prezentovanih u nastavi. (v. grafikon 7 i 8).

Ocenite kvalitet primera prezentovanih u nastavi.

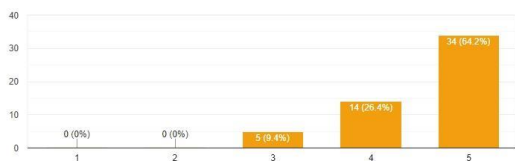
44 responses

Grafikon 7. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

Ocenite kvalitet primera prezentovanih u nastavi.

53 responses

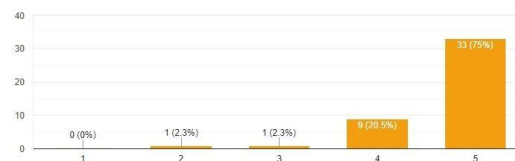

Grafikon 8. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

Na narednom pitanju je od studenata traženo da ocene dostupnost nastavnika tokom onlajn nastave i iz priloženog (v. Grafikone 9. i 10) se može videti da su obe generacije veoma zadovoljne dostupnošću nastavnika u toku nastave:

Ocenite dostupnost nastavnika tokom nastave (putem imejla; Moodle platforme)

44 responses

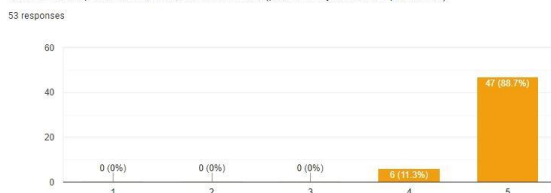
Grafikon 9. Anketa rađena 2019/2020. šk. g.

generaciji 2019/2020. njih 20,5% je izjavilo da je zadovoljno, a njih 75% da je vrlo zadovoljno dostupnošću nastavnika; u narednoj generaciji je njih 11,3% odgovorilo da je zadovoljno, dok je njih 88,7% odgovorilo da je veoma zadovoljno koliko im je nastavnik posvetio pažnje tokom školske godine.

Na pitanje *Da li vam je nastava bila zanimljiva* 22,7% je dalo ocenu 4, dok je 45,5% dalo ocenu 5. Dakle, 68,2% ispitanika iz školske 2019/2020. godine je uživalo tokom nastave. Kada je reč o narednoj generaciji, 22,6% je dalo ocenu 4, dok je 64,2% dalo ocenu 5. Dakle, 86,8% ispitanika iz školske 2020/2021. godine je uživalo tokom nastave španskog jezika (v. Grafikone 11. i 12).

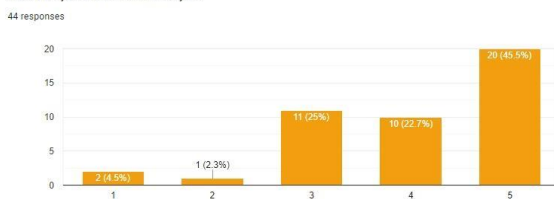
Naredno pitanje je ispitivalo jasnoću predstavljenog sadržaja predmeta. Generacija 2019/2020. se slaže da je sadržaj bio jasan (22,7% ispitanika je dalo ocenu 4, dok je 50% dalo ocenu 5). Generacija 2020/2021. se slaže sa svojim kolegama iz

Ocenite dostupnost nastavnika tokom nastave (putem imeja; Moodle platforme)

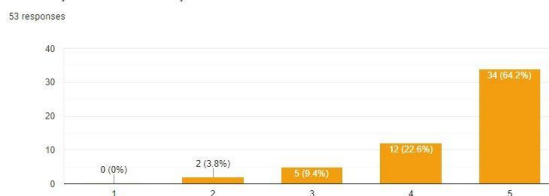
Grafikon 10. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

Da li vam je nastava bila zanimljiva?

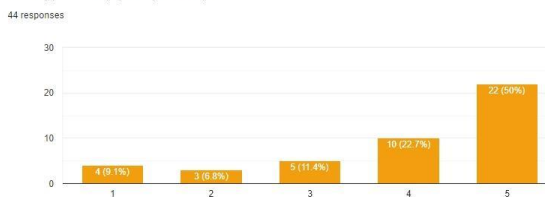
Grafikon 11. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

Da li vam je nastava bila zanimljiva?

Grafikon 12. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

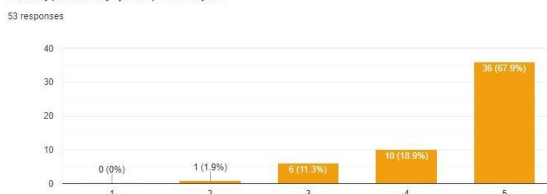
Sadržaj predmeta je jasno predstavljen.

Grafikon 13. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

prethodne školske godine (18,9% je dalo ocenu 4, a 67,9% njih je dalo ocenu 5) što se može videti na Grafikonima 13. i 14.

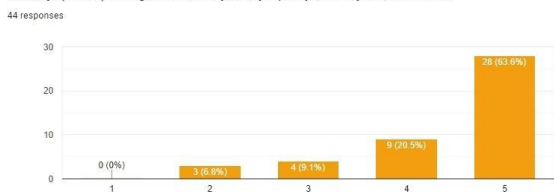
Sadržaj predmeta je jasno predstavljen.

Grafikon 14. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

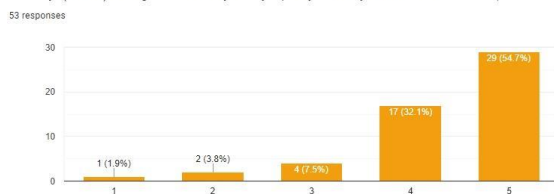
Većina studenata se slaže i da su vežbanja u vidu testova na Mudlu odgovarala sadržini lekcija i da su pitanja bila jasna i kvalitetna (v. Grafikone 15. i 16). U generaciji 2019/2020. njih 20,5% je dalo ocenu 4, a njih 63,6% je dalo ocenu 5 (ukupno 84,1%), dok je u narednoj generaciji ocenu 4 dalo 32,1% njih, a ocenom 5 koja je označavala potpuno slaganje sa konstatacijom je ocenilo njih 54,7%. (ukupno 86,8%).

Vežbanja (testovi) su odgovarali sadržaju lekcija i pitanja su bila jasna i kvalitetna.

Grafikon 15. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

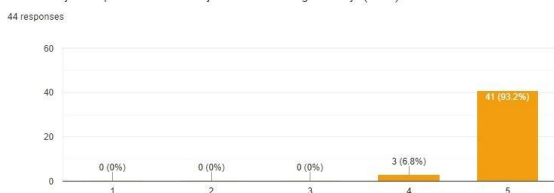
Vežbanja (testovi) su odgovarali sadržaju lekcija i pitanja su bila jasna i kvalitetna.

Grafikon 16. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

Sa konstatacijom da je nastavnik slao povratne informacije na vreme nakon urađenog vežbanja obe generacije se slažu (6,8% studenata 2019/2020. je odgovorilo ocenom 4, dok je 93,2% dalo ocenu 5; a 9,4%

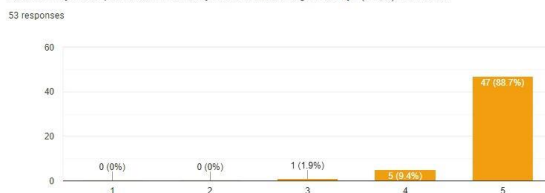
Nastavnik je slao povratne informacije nakon urađenog vežbanja (testa) na vreme.

Grafikon 17. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

njih iz naredne generacije je dalo ocenu 4, a ocenom 5 je 88,7% ispitanika ocenilo ovu konstataciju) kako se vidi na Grafikonima 17. i 18.

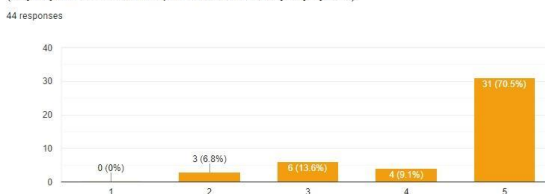
Nastavnik je slao povratne informacije nakon urađenog vežbanja (testa) na vreme.

Grafikon 18. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

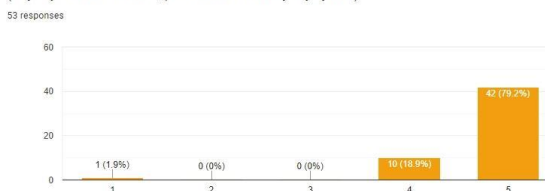
Kod narednog pitanja, 79,6% studenata (v. Grafikon 19) iz generacije 2019/2020. slaže se da su komentari koje su dobijali nakon urađenog vežbanja (testa) bili korisni (razjašnjavali su nedoumice, pružali dodatna objašnjenja i sl. (9,1% studenata dalo je ocenu 4, dok je 70,1% dalo ocenu 5). Naredna generacija je imala vrlo sličan stav – njih 18,9% je dalo ocenu 4, dok je njih 79,2% ocenilo ovaj komentar ocenom 5, tj. u potpunosti se složilo (v. Grafikon 20).

Komentari koje sam dobijao/la nakon urađenog vežbanja (testa) bili su značajni (razjašnjavali su nedoumice/pružali su dodatna objašnjenja i sl.).

Grafikon 19. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

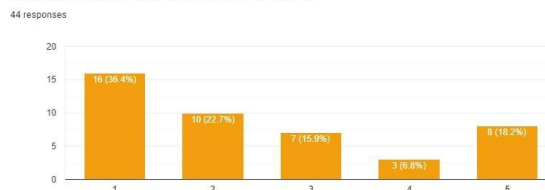
Komentari koje sam dobijao/la nakon urađenog vežbanja (testa) bili su značajni (razjašnjavali su nedoumice/pružali su dodatna objašnjenja i sl.).

Grafikon 20. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

Na pitanje *Nastava iz ovog predmeta mi je oduzela previše vremena*, studenti iz generacije 2019/2020. su odgovorili na sledeći način: njih 59,1% je odgovorilo cenom 1 ili 2 ne slažući se sa navedenom konstatacijom, dok je 25% dalo

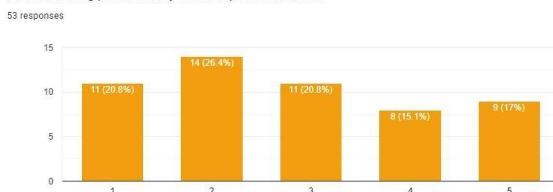
Nastava iz ovog predmeta mi je oduzela previše vremena.

Grafikon 21. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

ocenu 4 i 5. Time su se izjasnili da im je nastava oduzela isuviše vremena, dok se njih 15,9% donekle složilo (v. Grafikon 21). Kod naredne generacije su odgovori slični: njih 47,2% je odgovorima 1 i 2 opovrgnulo konstataciju iz pitanja, a njih 32,1% se odgovorima 4 i 5 složilo, dok se njih 20,8% donekle složilo sa konstatacijom da im je nastava iz ovog predmeta oduzela previše vremena (v. Grafikon 22).

Nastava iz ovog predmeta mi je oduzela previše vremena.

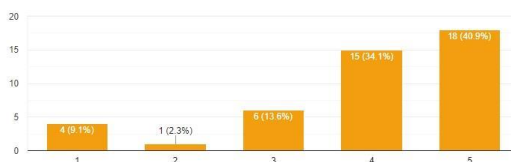

Grafikon 22. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

Naredno pitanje se ticalo stava studenata u vezi sa Mudlom kao platformom za onlajn učenje. U generaciji 2019/2020. (v. Grafikon 23) je bilo najviše odgovora sa ocenom da im se platforma dopala (34,1% je dalo ocenu 4, a 40,9% ju je ocenilo ocenom 5), što se ponovilo i naredne školske godine kada je 34% odabralo ocenu 4, a 37,7% je odabralo najvišu ocenu (v. Grafikon 24).

Ocenite Moodle kao platformu za onlajn nastavu.

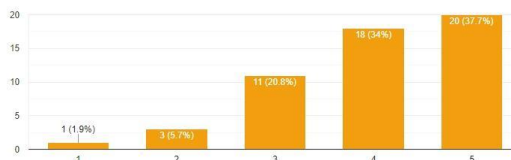
44 responses

Grafikon 23. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

Ocenite Moodle kao platformu za onlajn nastavu.

53 responses

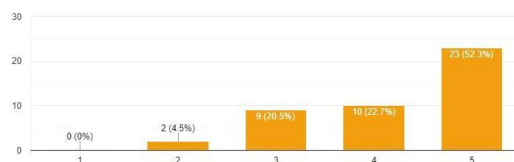
Grafikon 24. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

U narednom pitanju se od studenata tražilo da ocene tehnički kvalitet materijala koji je korišćen u nastavi. Odgovori su bili sledeći: generacija 2019/2020. je sa 75% odgovorila da je zadovoljna (22,7% je ocenilo tehnički kvalitet ocenom 4, a 52,3% je dalo maksimalnu ocenu), dok je 20,5% odgovorilo da su donekle zadovoljni, a generacija 2020/2021. je u udelu od 88,7% odgovorila da je zadovoljna (28,3% je ocenilo tehnički kvalitet ocenom 4, a 60,4% njih je dalo maksimalnu ocenu), dok je 11,3% njih donekle zadovoljno (v. Grafikon 25).

Ocenite tehnički kvalitet materijala koji je korišćen u nastavi.

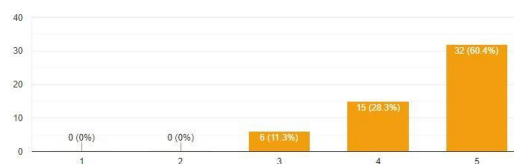
44 responses

Grafikon 25. Anketa rađena 2019/2020. šk. godine

Ocenite tehnički kvalitet materijala koji je korišćen u nastavi.

53 responses

Grafikon 26. Anketa rađena 2020/2021. šk. godine

Naredna dva pitanja imala su mogućnost slobodnog odgovora, a ticala su se opšteg mišljenja studenata o nastavi izvedenoj na ovaj način. Studentu su isticali ono što im se najviše dopalo, kao i ono što im se najmanje dopalo tokom nastave. U generaciji 2019/2020, najviše je bilo komentara u kojima su navodili ono što im se najviše dopalo: rad od kuće, kreativan i savremen pristup nastavi, vežbanja koja su bila dostupna za rad neprekidno u određenom vremenskom okviru, materijal koji je bio sve vreme dostupan, dok su im se najmanje dopali količina gradiva i vežbi, kao i nemogućnost direktne komunikacije sa nastavnikom i kolegama. Naredna generacija je istakla zanimljivost gradiva i dostupnost profesora kao ono što im se najviše dopalo, dok je preobimnost zadataka bila ono što im se najmanje dopalo.

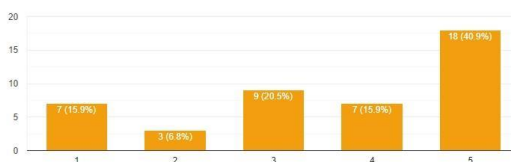
Poslednje pitanje bilo je vezano za stav o načinu organizovanja nastave. Bilo je potrebno da se studenti izjasne da li se slažu ili ne slažu sa konstatacijom *Više bih voleo/la da je nastava bila na fakultetu (uživo)*. Generacija 2019/2020. (v. Grafikon 27) se u obimu od 22,7% izjasnila da se ne slaže sa ponuđenom konstatacijom, dok se 56,8% ispitanika složilo, a 20,5% ispitanika se delimično složilo. Naredna generacija (v. Grafikon 28) je imala ubedljiviji stav da bi više volela da je nastava bila na fakultetu uživo: samo 5,7% se nije složilo sa ovom konstatacijom, a 73,6% ispitanika se izjasnilo da je konstatacija iz pitanja tačna, dok je njih 20,8% izjavilo da se delimično slaže.

4.2. Diskusija

Iako su odgovori na anketu ove dve generacije veoma slični, postoje razlike kod određenih pitanja koje bismo u daljem tekstu razjasnile. Veći procenat ispitanika iz generacije 2020/2021. smatra da je nastava bila prezahtevna u odnosu na kolege iz prethodne školske godine. To objašnjavamo činjenicom da je ta generacija imala kombinovanu nastavu, tj. pored nastave na Mudlu, imali su i čas uživo jednom nedeljno. Prisustvo nije bilo evidentirano, ali se sinhrona nastava nadovezivala na asinhronu, dok je generacija 2019/2020. imala isključivo asinhroni vid nastave, što svakako jeste manje zahtevan vid nastave. Zatim, generacija 2020/2021. je ubedljivija kada je stav o zanimljivosti nastave u pitanju, što se može objasniti stečenim iskustvom nastavnika: neki materijali su unapređeni, neki izostavljeni, neki pojednostavljeni, a neki prošireni u skladu sa potrebama studenata generacije 2019/2020. Takođe, razlika u odgovorima se uočava i kod

Više bih voleo/la da je nastava bila na fakultetu (uživo).

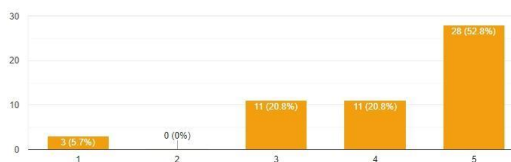
44 responses

Grafikon 27. Anкета rađena 2019/2020. šk. godine

Više bih voleo/la da je nastava bila na fakultetu (uživo).

53 responses

Grafikon 28. Anкета rađena 2020/2021. šk. godine

poslednjeg pitanja koji ispituje želje studenata u vezi sa održavanjem nastave uživo na fakultetu. Generacija 2020/2021. je ubedljivija u želji za nastavom uživo na fakultetu, što ne iznenađuje uzimajući u obzir činjenicu da su oni tada već drugu godinu za redom pohađali nastavu onlajn, te da ja došlo do većeg zasićenja onlajn nastavom.

Rezultati ove ankete su važni radi unapređenja verzije platforme Mudl koju FFUNS trenutno ima u upotrebi, budući da postoje naprednije verzije sa daleko većim brojem opcija za rad.

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu je predstavljen način na koji je organizovana nastava španskog jezika (nivo A1) na FFUNS u asinhronom onlajn obliku tokom dve akademske godine (2019/2020. i 2020/2021) putem platforme Mudl. Prilagođavajući svoj rad zahtevima nastave, autorke su kreirale različite tipove vežbi i aktivnosti u cilju usvajanja i uvežbavanja svih jezičkih veština putem pomenute platforme. Cilj ovog rada bio je da se prikaže uspešnost asinhronog oblika u procesu učenja stranog jezika (i njegovi nedostaci), te da se detaljan prikaz mogućnosti koju platforma Mudl može da ponudi u ove svrhe. Upotreba platforme Mudl u nastavi stranih jezika u velikoj meri olakšava nastavnicima ponovnu upotrebu već kreiranih kurseva i postavljenih sadržaja, budući da mogu ponovo da postavite isti materijal ili deo materijala koji će ažurirati u skladu sa potrebama asinhronone nastave za datu školsku godinu. Takođe, jednom kreiran materijal moguće je dati studentima kao vid pripreme za završni ispit, naročito ukoliko nisu bili u mogućnosti da prate sinhronu nastavu iz bilo kog razloga, kao što je to bio slučaj u poslednje dve godine. Kada je reč o nastavi španskog kao stranog jezika za nivo A1, 80% gradiva se nalazi na platformi Mudl i moguće ga je postaviti tako da studentima bude dostupno po potrebi. Nastavnici španskog jezika nastavili su korišćenje platforme Mudl u školskoj 2021/2022. i 2022/2023. godini na većini predmeta.

U drugom delu rada prikazani su rezultati ankete koja je bila sprovedena na kraju obe akademske godine, čiji je cilj bio da ispita stavove studenata o nastavi na predmetu španskog jezika kao izbornog na FFUNS. Rezultati ankete su potvrdili da platforma Mudl predstavlja efikasan dodatni alat tradicionalnim formama u učenju stranih jezika. Ishodi učenja putem ove platforme bili su uspešni kada se uzmu u obzir konačne ocene na završnom ispitu iz ovog predmeta. Možemo zaključiti da je moguće uspešno organizovati nastavu stranog jezika u asinhronom obliku preko platforme Mudl, iako se kombinacija sinhronone i asinhronone nastave pokazala

adekvatnim odgovorom na aktuelne zahteve savremenih pedagoških aktivnosti. Premda je nastava asinhrona, nastavnik je prisutan, prati aktivnost studenata, nadgleda, usmerava, daje dodatna objašnjenja ukoliko je potrebno. Kako bi ovakav vid nastave imao pozitivne ishode, ključno je da studenti i nastavnici imaju razvijenu digitalnu kompetenciju u skladu sa zahtevima savremenog doba. Dok je za nastavnike potrebno organizovati obuku, smatramo da su studenti digitalni nomadi te da lako razumeju instrukcije koje dobiju na platformi.

LITERATURA

- Aikina, T., Bolsunovskaya, L. (2020). Moodle-Based Learning: Motivating and Demotivating Factors. *International Journal of Emerging Technologies in Learning* 15(2): 239–48. doi: 10.3991/ijet.v15i02.11297.
- Blatešić, A., Borljin, J. (2021). E-nastava stranih jezika na Mudl platformi u univerzitetskom kontekstu, u *XXVII skup Trendovi razvoja: On-line nastava na univerzitetima*, ur. V. Katić (Novi Sad: Fakultet tehničkih nauka): 27–31.
- Brandl, K. (2005). Are you ready to Moodle?. *Language Learning & Technology* 9: 16–23.
- Corpas, J. et al. (2015). *Aula Internacional 1, curso de español, nueva edición*. Barcelona: Difusión.
- Gojkov Rajić, A., Šafran, J. (2019). Mišljenje studenata o primeni MOODLE platforme za učenje stranog jezika struke. *Inovacije u nastavi* 32(2): 135–150. doi: 10.5937/inovacije1902135G.
- Gulbinskienė, D., Masoodi, M., Šliogerienė, J. (2017). Moodle as Virtual Learning Environment in Developing Language Skills, Fostering Metacognitive Awareness and Promoting Learner Autonomy. *Pedagogika* 127(3): 176–185. doi: 10.15823/p.2017.47.
- Haythornthwaite, C, Kazmer, M. (2008). Bringing the Internet Home: Adult Distance Learners and Their Internet, Home, and Work Worlds. *The Internet in Everyday Life*: 429–463.
- Holiver, N., Kubartova, T, Bondar, I. (2020). Blended learning for sustainable education: Moodle-based English for Specific Purposes teaching at Kryvyi Rih National University. *E3S Web of Conferences* 166(10006): 1–6. doi: 10.1051/e3sconf/202016610006.
- Honeyman, M., Miller, G. (1993). Agriculture distance education: A valid alternative for higher education?. *Proceedings of the 20th Annual National Agricultural Education Research Meeting*: 67–73.

- Kozma, R. B. (1994). Will media influence learning? Reframing the debate. *Educational Technology, Research & Development* 42 (2): 7–19.
- Lalić, B. et al. (2017). *Moodle eLLab*. Priručnik za predavače. Novi Sad: Fakultet tehničkih nauka.
- Ljubojević, D. (2016). *Razvoj veštine akademskog pisanja na engleskom kao stranom jeziku pomoću alata za saradničko učenje i ocenjivanje*. Neobjavljena doktorska disertacija. Beograd: Filološki fakultet.
- Prodanović, M., Gavranović, V. (2021). Razvijanje jezičkih veština u onlajn nastavnom okruženju nastalom usled širenja virusa Kovid-19 – dometi i ograničenja. *Komunikacija i kultura Online* 12: 214–229. doi:10.18485/kkonline.2021.12.12.13
- Russell, T. (2001). *The No Significant Difference Phenomenon: A Comparative Research Annotated Bibliography on Technology for Distance Education: As Reported in 355 Research Reports, Summaries and Papers*. USA: North Carolina State University.
- Stojanović, D. (2020). Analiza realizacije učenja na daljinu u Srbiji za vreme pandemije virusa kovid 19. *Black swan in the world economy 2020*. Beograd: Institut ekonomskih nauka: 121–140.

Sanja Maričić Mesarović

University of Novi Sad, Department of Italian and Ibero-American Studies
Faculty of Philosophy

Jelena Borljin

University of Novi Sad, Department of Italian and Ibero-American Studies
Faculty of Philosophy

ASYNCHRONOUS FOREIGN LANGUAGE LEARNING:
PRESENTATION OF THE UNIVERSITY MODEL

Summary

With the pandemic caused by the coronavirus disease (COVID-19), educational systems, not only in Serbia, but also throughout the world, had to change their course in a short period of time. This unanticipated situation meant a complete or partial transition to online teaching. It is considered that computer-assisted learning (CAL) has a positive effect on the results achieved by students (Kozma 1994). This paper presents a model of Remote Foreign Language Learning at the university level. The object of this paper is the analysis of Teaching Spanish as an optional language at level A1 at the Faculty of Philosophy of the University of Novi Sad (FFUNS) in an asynchronous online form for two academic years (2019/2020 and 2020/2021) by using the platform Moodle. Different activities that aim for students to acquire and practice all language skills have been tested while employing the mentioned platform. Since it is not only the use of online tools that enhances learning but

also the strategies and materials implemented through those tools, this paper aims to show the success of the asynchronous form used in the process of Foreign Language Learning as well as its shortcomings, and the possibilities that the platform Moodle can offer for these purposes. In addition, the results of a survey conducted at the end of both academic years are included in the paper. Its purpose was to examine students' attitudes about Foreign Language Teaching organized in this fashion. The participants in the survey were first-year students of the optional Spanish language course at FFUNS. The results show that organizing Foreign Language Learning on Moodle is possible as the participants were pleased with the Spanish course management during the pandemic.

Key words: remote foreign language learning, online acquisition of language skills, Moodle platform, the Spanish language.

Primljeno: 22. 7. 2022.
Prihvaćeno: 4. 11. 2022.